

جایگاه و ویژگی‌های مالیات بر ارزش افزوده از منظر حسابرسی در این نظام مالیاتی

ارائه شده در سمینار مدیران سازمان حسابرسی، با محوریت قانون مالیات بر ارزش افزوده،
مبارزه با فساد اقتصادی و پول‌شویی

مهندس نادر آریا
nader_arya@yahoo.com

چکیده

در این مقاله کوشیده‌ایم به‌طور اختصار به اهمیت و جایگاه مالیات بر ارزش افزوده در قیاس با انواع مالیات پردازیم و ویژگی‌های نظام و قانون مالیات بر ارزش افزوده را از منظر حسابرسی در این نظام مالیاتی بررسی کنیم. همچنین وجوه تمایز این مالیات مدرن با قانون موسوم به «تجمیع عوارض» را تشریح و مزایای نسبی این نظام مالیاتی را مطرح کنیم. در ادامه به تبیین تقسیم‌بندی فعالان اقتصادی و مصرف‌کنندگان از منظر قانون مالیات بر ارزش افزوده می‌پردازیم و وظایف اصلی مؤدیان و سایر ذی‌نفعان این نظام مالیاتی را به‌طور مختصر بیان می‌کنیم. در پایان نیز به بررسی جایگاه و نحوه تدوین و رئوس کلی دستورالعمل و نمونه گزارش حسابرسی در قانون مالیات بر ارزش افزوده می‌پردازیم.

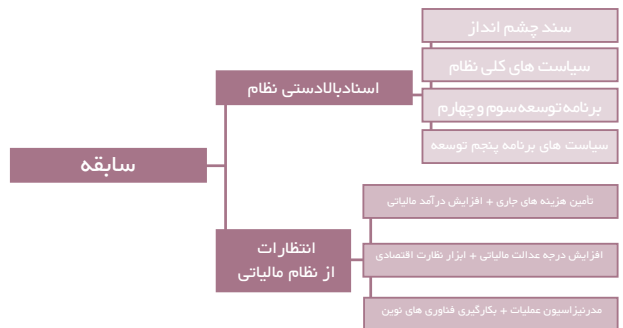
در نگارش این مقاله کوشیده‌ایم از بیان ساده در تشریح مفاهیم اصلی مالیات بر ارزش افزوده بهره‌گیری و موضوعات را با استفاده از نمودارها و جداول تبیین کنیم.

پیشینه مالیات بر ارزش افزوده

رور اسناد بالادستی و برنامه‌های کلان و بلند مدت و در شرایط زمانی و اقتصادی گوناگون، انتظارات از نظام نظام جمهوری اسلامی، تکالیف مورد انتظار از سازمان امور مالیاتی و نقش مالیات بر ارزش افزوده در این چارچوب را روشن می‌سازد.

- در سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق سال ۱۴۰۴، سیاست‌های کلان نظام در بخش مالی (مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام)، برنامه‌های سوم و چهارم توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جمهوری اسلامی ایران و در نهایت سیاست‌های ابلاغی برنامه پنجم توسعه که اخیراً توسط مقام معظم رهبری ابلاغ شد، ملاحظه می‌شود که با وجود تدوین این اسناد از سوی بخش‌های مختلف حاکمیت
- افزایش درآمدهای مالیاتی تا سطح تأمین هزینه‌های جاری دولت؛
- افزایش درجه عدالت مالیاتی؛
- عملکرد نظام مالیاتی به عنوان ابزار اعمال سیاست‌های اقتصادی؛
- مدرنیزه شدن عملیات مالیات‌ستانی در چارچوب دولت الکترونیک، کاهش هزینه‌های عملیات و جلوگیری از خطاها.

مالیات در این نظام مالیاتی، باید علاوه بر بهای کالا یا خدمت عرضه شده، درصدی از بهای فروش کالاها یا خدمات را در زمان فروش از خریداران اخذ و به صورت دوره‌ای (فصلی)، پس از کسر مالیات‌های پرداخت شده در زمان خرید کالاها و خدمات به سازمان امور مالیاتی کشور پرداخت کنند.

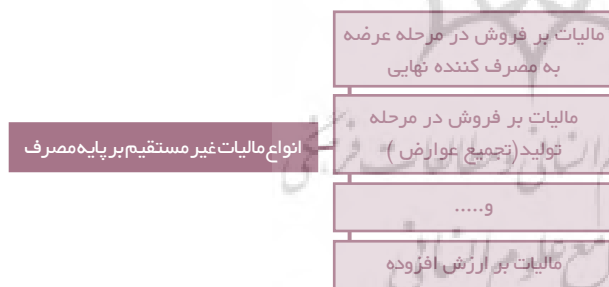
شکل (۱) - پیشینه نظام مالیات بر ارزش افزوده

چرا مالیات بر ارزش افزوده؟

بیش از ۱۴۰ کشور در دنیا برای اخذ مالیات غیرمستقیم از پایه مصرف، مالیات بر ارزش افزوده را انتخاب کرده‌اند و دلیل این انتخاب نوع خصوصیات و ویژگی‌های خاص این نوع مالیات است. اما باید دید چه مالیات‌های دیگری نیز بر پایه مصرف قابل وضع است و مزیت مالیات بر ارزش افزوده نسبت به انواع دیگر این مالیات‌ها کدام است.

از میان انواع دیگر مالیات غیرمستقیم قابل وضع بر پایه مصرف، می‌توان به مالیات بر فروش در مرحله عرضه به مصرف‌کننده نهایی^۱ و مالیات بر فروش در مرحله تولید (مانند قانون موسوم به «تجمیع عوارض») اشاره کرد.

شکل (۳)

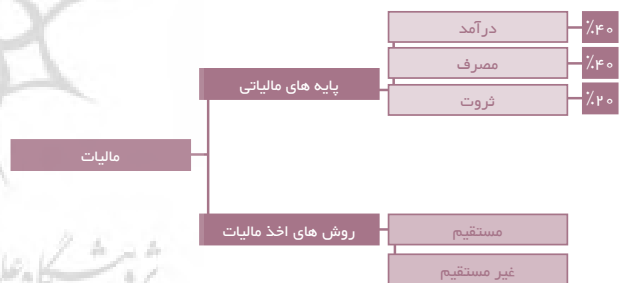
شکل (۳) - انواع مالیات غیر مستقیم بر پایه مصرف

از میان ویژگی‌های اختصاصی مالیات بر ارزش افزوده نسبت به انواع دیگر مالیات که بر پایه مصرف وضع می‌شود، می‌توان به دو مورد زیر اشاره کرد که در هیچ یک از انواع دیگر مالیات بر مصرف قابل مشاهده نیست.

ویژگی اول عبارت است از شفاف سازی مبادلات و معاملات اقتصادی در طول زنجیره‌های تأمین و مصرف شامل واردات، تولید، توزیع تا مصرف و همچنین صادرات. دستیابی به این

انواع مالیات و جایگاه مالیات بر ارزش افزوده

مالیات‌ها بر سه پایه اصلی درآمد، مصرف و ثروت وضع می‌شوند و استانداردهای بین‌المللی مالیات‌ستانی بیانگر این مطلب است که یک نظام مالیاتی سالم تقریباً ۴۰٪ درآمد خود را از پایه مالیاتی درآمد، ۴۰٪ دیگر را از پایه مصرف و تنها ۲۰٪ باقی مانده را از منبع ثروت تأمین می‌کند. از طرف دیگر روش گرفتن مالیات به دو صورت مستقیم و غیر مستقیم صورت می‌پذیرد. (شکل ۲)

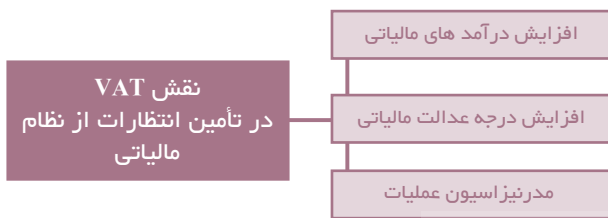

شکل (۲) - انواع مالیات و روش‌های گرفتن آن

در حالی که فشار بر اخذ درآمدهای مالیاتی دولت از منبع مالیاتی «مالیات بر درآمد» باعث کاهش تمایل به سرمایه‌گذاری، کسب درآمد و فعالیت اقتصادی می‌شود، در کشور ما در گذشته بیشترین فشار درآمدهای مالیاتی بر همین منبع بوده است. اما مالیات بر ارزش افزوده به عنوان مالیاتی مطرح است که بر پایه مصرف وضع و به روش غیرمستقیم اخذ می‌شود.

از منظر عملیاتی، مالیات بر ارزش افزوده مالیاتی است که همه عرضه‌کنندگان کالاها و خدمات به عنوان اخذکنندگان

از طرف دیگر مالیات بر ارزش افزوده به افزایش درآمدهای مالیاتی (به طریق مستقیم و غیرمستقیم) می‌انجامد. این نظام مالیاتی با توجه به ویژگی‌های اختصاصی از جمله رهگیری معاملات، بررسی ریسک مالیاتی مؤدیان و شفاف‌سازی مبادلات، نیازمند استفاده از سطح مناسب فناوری اطلاعات در عملیات است که به افزایش درجه مکانیزاسیون در سازمان امور مالیاتی خواهد انجامید.

شکل (۵) - انواع مالیات غیر مستقیم بر پایه مصرف

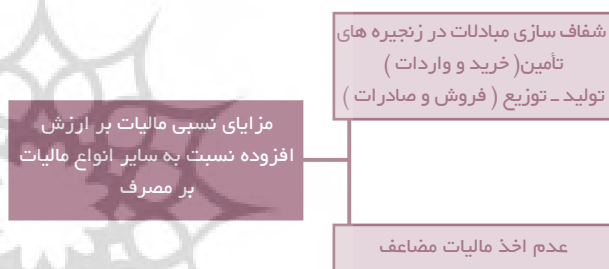
با دریافت اظهارنامه‌های مالیاتی و ثبت پرداخت مالیات و عوارض به صورت اینترنتی، همچنین انجام سایر عملیات مالیاتی به صورت **برخط** مراجعات به سازمان امور مالیاتی بسیار کاهش می‌یابد و امور مؤدیان از طریق شبکه رایانه‌ای انجام می‌شود و مؤدی در هر ساعت از شبانه روز و حتی خارج از وقت اداری در هر کجا که دسترسی به اینترنت وجود داشته باشد، می‌تواند تکالیف مالیاتی خود را به انجام برساند. از طرف دیگر، تمام عملیات هم قابل کنترل، ردیابی و گزارش‌گیری بدون وقفه است. در شکل (۶) برخی مزایای اصلی قانون مالیات بر ارزش افزوده نسبت به قانون موسوم به تجمیع عوارض بیان شده است.

شکل (۶) - مزیت‌های مالیات بر ارزش افزوده نسبت به تجمیع عوارض

هدف در نظام مالیات بر ارزش افزوده تا حدود زیادی متکی به اجرای صحیح و جامع حسابرسی در این نظام مالیاتی است و شاید دلیل عمده برخی نگرانی‌های بخشی از فعالان اقتصادی نسبت به اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده نیز از منظر همین خصوصیت، قابل بررسی است.

ویژگی اختصاصی دیگر این نظام مالیاتی نسبت به دیگر انواع نظام‌های مالیات بر مصرف، نگرفتن مالیات مضاعف است. در انواع دیگر مالیات‌هایی که بر مصرف وضع می‌شود، امکان اخذ مالیات مضاعف از محصول نهایی واحد وجود دارد و درست به همین دلیل، نرخ مؤثر انواع دیگر مالیات بر مصرف، از نرخ اسمی آنها بالاتر است. در حالی که در نظام مالیات بر ارزش افزوده چنین نیست. (شکل ۴)

شکل (۴) - انواع مالیات غیر مستقیم بر پایه مصرف

برای مثال در زمان اجرای قانون موسوم به «تجمیع عوارض» که نوعی مالیات بر پایه مصرف به حساب می‌آید و در مرحله تولید وضع شده بود، وقتی یک خودرو از سوی مصرف کننده نهایی خریداری می‌شد، در هنگام پرداخت مالیات خودرو که محصول نهایی کارخانه خودروساز است، یکبار مالیات کل خودرو از سوی مصرف کننده پرداخت می‌شد که مالیات لاستیک‌های خودرو را هم در بر می‌گرفت در حالی که بابت ۴ حلقه لاستیک خودرو که توسط خودروساز از کارخانه تولید لاستیک خریداری گردیده بود، مالیات محاسبه و پرداخت شده بود و در بهای تمام شده آن وجود داشت. بنابراین مصرف کننده نهایی بابت لاستیک خودرو خود، دو بار مالیات می‌پردازد و این مصداق بارزی از اخذ مالیات مضاعف در سایر نظام‌های مالیاتی است که بر پایه مصرف وضع می‌شوند.

قانون مالیات بر ارزش افزوده

ویژگی بعدی قانون مصوب، برخورداری از پائین ترین نرخ مالیات بر ارزش افزوده نسبت به همه کشورهای مجری این نظام مالیاتی است. (نرخ اصلی مالیات و عوارض در مجموع ۳٪). دلیل این امر اهمیت بیشتر شفاف سازی نسبت به درآمد حاصل از اجرای این نظام مالیاتی برای کشور و نیز تسهیل تمکین به تکالیف این قانون است. همچنین به منظور جلوگیری از تمکین نکردن مؤدیان به اجرای تکالیف این نظام مالیاتی، جریمه های سنگینی در قانون در نظر گرفته شده است (مواد ۲۲، ۲۳ و تبصره ماده ۱۹).

همچنین در قانون معافیت های گسترده ای در نظر گرفته شده است که در حدود نیمی از سبد مصرفی خانوار معاف از این مالیات است و معافیت ها به گونه ای در نظر گرفته شده اند که بیشترین تعلق گرفته معافیت ها به مصرف کنندگان در دهک های پایین درآمدی است، در حالی که مصرف کنندگان

پس از بررسی جایگاه و مزایای نسبی مالیات بر ارزش افزوده نسبت به سایر انواع مالیات که بر پایه مصرف وضع می شوند، در این قسمت برخی ویژگی های قانون مالیات بر ارزش افزوده که هم در ثبت عملیات و هم در رسیدگی عملیات مالیاتی مؤدیان باید مورد توجه قرار گیرد، بیان می شود. اولین موضوع در ارتباط با قانون مالیات بر ارزش افزوده، حذف کلی قانون موسوم به تجمیع عوارض است. در این چارچوب از اول مهر ماه ۱۳۸۷ قانون موسوم به تجمیع عوارض لغو شده است.

ویژگی دیگر قانون مصوب، نرخ های برابر یا پایین تر از نرخ های مالیات و عوارض قانون موسوم به تجمیع عوارض در قانون مالیات بر ارزش افزوده است. مشهودترین مثال برای نرخ پایین تر از قانون تجمیع عوارض در قانون مالیات بر ارزش افزوده، نرخ های نوشابه و خدمات مخابراتی است.

در دهک‌های بالای درآمدی جامعه از کمترین نسبت معافیت در مصارف خود برخوردار شده‌اند.

معافیت‌های مصوب در این نظام مالیاتی شامل بخش عمده‌ای از مواد غذایی پایه، بهداشت و درمان، اموال غیرمنقول، آموزش و تحقیقات، کاغذ، کتب و مطبوعات، نهاده‌های اصلی کشاورزی (مثل کود، سم و بذر)، خدمات بانکی، فرش دستباف و... است. ملاحظه می‌شود که جهت‌گیری معافیت‌ها به سمت اقشار آسیب‌پذیر است. نکته دیگری که در اجرای این نظام مالیاتی بسیار حائز اهمیت است، نگرش جدید به دو مفهوم در مالیات بر ارزش افزوده است: یکی مفهوم «مؤدی» و دیگری مفهوم «معافیت».

مؤدی در نظام مالیات بر درآمد شخص حقیقی یا حقوقی است که عملاً خود پرداخت‌کننده مالیات است، ولی در نظام مالیات بر ارزش افزوده مؤدی عملاً همکار سازمان امور مالیاتی است و متصدی وصول یک مالیات تکلیفی به حساب می‌آید نه پرداخت‌کننده آن.

از طرف دیگر معافیت یک بخش از اقتصاد از مالیات مستقیم در جهت تقویت آن بخش از اقتصاد به حساب می‌آید، در حالی که معافیت یک کالا یا خدمت از مالیات بر ارزش افزوده گرچه تا حدودی به نفع مصرف‌کننده آن کالا یا خدمت است، اما به ضرر فعال شاغل در آن قسمت خواهد بود. چرا که فعال اقتصادی که کالایش مشمول مالیات بر ارزش افزوده است، می‌تواند مالیات‌های پرداختی به هنگام خرید را برگرداند یا به‌عنوان اعتبار مالیاتی خود محسوب کند. ولی فعال اقتصادی که در بخش معافیت کار می‌کند، قادر به برگرداندن یا استفاده از اعتبار مالیاتی نهاده‌های خود نیست و مالیات پرداختی وی در زمان خریداری سایر کالاها و خدمات تنها به عنوان هزینه قابل قبول به حساب می‌آید و به بهای تمام شده کالا یا خدمت وی افزوده می‌شود.

نکته جالب توجه بعدی جریمه تأخیر پرداخت مالیات

است که قانون‌گذار هم برای مؤدی و هم برای سازمان امور مالیاتی در نظر گرفته است، با این تفاوت که جریمه تأخیر دولت در استرداد غیر قابل بخشش در نظر گرفته شده است، در حالی که جرائم مؤدی از بخشودگی در چارچوب قانون برخوردار است. در جدول (۱) به فهرست جرائم مندرج در این قانون اشاره شده است:

نوع تخلف	جریمه مقرر
ثبت نام نکردن در مهلت مقرر	معادل ۷۵٪ مالیات متعلق
صادر نکردن صورت‌حساب	یک برابر مالیات متعلق
درج نکردن صحیح قیمت در صورت‌حساب	معادل یک برابر ما به التفاوت مالیات متعلق
درج و تکمیل نکردن اطلاعات صورت‌حساب طبق نمونه	۲۵٪ مالیات متعلق
تسلیم نکردن اظهارنامه	۵۰٪ مالیات متعلق
ارائه ندادن دفاتر یا اسناد و مدارک	۲۵٪ مالیات متعلق
تأخیر در پرداخت در موعد مقرر	معادل ۲٪ در ماه نسبت به مالیات پرداخت نشده و مدت تأخیر

جدول (۱) - جریمه‌های قانونی نظام مالیات بر ارزش افزوده

ویژگی دیگر مشمول نبودن فعالان اقتصادی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به اجرای احکام قانون مالیات بر ارزش افزوده در داخل این مناطق است. اما کالایی که در خاک منطقه آزاد یا ویژه تولید و از این منطقه خارج و به قلمرو گمرکی کشور وارد می‌شود، مشمول مالیات بر ارزش افزوده است، مانند کالاها و خدمات وارداتی.

الگوی اجرایی مالیات بر ارزش افزوده بر مبنای اصل مقصد است، یعنی اخذ مالیات در محل مصرف صورت می‌پذیرد. به همین دلیل کالا یا خدمتی که صادر می‌شود،

نه تنها مشمول این مالیات نمی‌شود، بلکه تمام مالیات‌های پرداخت شده بابت نهاده نیز به صادرکننده برگردانده یا به عنوان اعتبار مالیاتی وی منظور خواهد شد. به این مفهوم، نرخ صفر گفته می‌شود که در ماده ۱۳ قانون تبیین شده است.

در چارچوب همین اصل، مقصد تمامی کالاهای وارداتی مشمول مالیات و عوارض این قانون می‌شوند که به مأخذ ارزش سیف (CIF) کالا به علاوه حقوق ورودی در مورد کالاهای وارداتی اعمال می‌شود. این روش اعمال نسبت به قانون موسوم به تجمیع عوارض یک مزیت نسبی برای کالای تولید داخل به حساب می‌آید.

ویژگی دیگر، دوره‌های مالیاتی فصلی این نظام مالیاتی است که البته در قانون قابلیت تعریف دوره‌های مالیاتی کوتاه‌تر برای مؤدیان خاص هم در نظر گرفته شده است. در این نظام مالیاتی هیچ فردی اعم از حقیقی و حقوقی و همچنین بخش‌های دولتی، عمومی، تعاونی و خصوصی یا نهادها از معافیت برخوردار نیستند و باید این مالیات را بر حسب مورد پرداخت یا وصول کنند. به عبارت دیگر این که خریدار و یا فروشنده چه کسانی هستند، تعیین‌کننده معافیت نیست بلکه این کالاها و خدمات هستند که معاف یا مشمول این نظام مالیاتی هستند و کالای مشمول برای همه فعالان اقتصادی و همه مصرف‌کنندگان مشمول مالیات و عوارض این قانون است.

تقسیم‌بندی جامعه از دیدگاه قانون مالیات بر ارزش افزوده

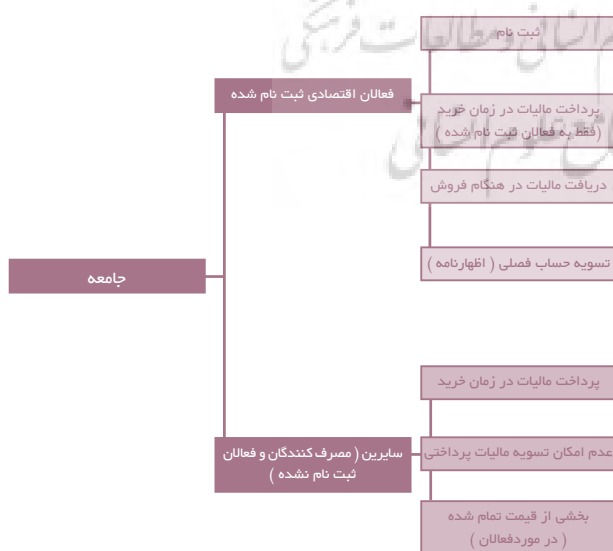
ثبت نام و اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده در مورد فعالان اقتصادی در چارچوب اختیارات ماده (۱۸) قانون به صورت مرحله‌ای صورت می‌پذیرد. در این چارچوب از نظر قانون مالیات بر ارزش افزوده، کل جامعه به دو بخش تقسیم می‌شود: بخش اول فعالان اقتصادی مشمول ثبت نام و بخش دوم دیگران. اعضای گروه دوم (سایرین) می‌توانند

مصرف‌کننده نهایی یا فعالان اقتصادی غیر مشمول ثبت نام باشند. فعالان اقتصادی مشمول ثبت نام، باید ثبت نام کنند و موظف هستند همانند دیگران در زمان خرید کالاها و خدمات از سایر فعالان اقتصادی ثبت نام شده، مالیات بر ارزش افزوده بپردازند. همچنین در زمان فروش کالا و خدمات باید از همه خریداران خود مالیات بر ارزش افزوده را علاوه بر بهای کالاها و خدمات مشمول که عرضه کرده‌اند، بر اساس صورت حساب‌های صادر شده وصول کنند.

توجه به این نکته ضروری است که تنها کسانی حق وصول مالیات بر ارزش افزوده از خریداران خود را دارند که در این نظام مالیاتی ثبت نام کرده باشند و نام آنها در فهرست مؤدیان مالیات بر ارزش افزوده درج شده باشد.

وظیفه دیگر فعالان اقتصادی مشمول ثبت نام، تسویه حساب در هر دوره با سازمان امور مالیاتی است. یعنی مؤدی موظف است در پایان هر دوره، اظهارنامه عملکرد سه ماهه خود را به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه دهد.

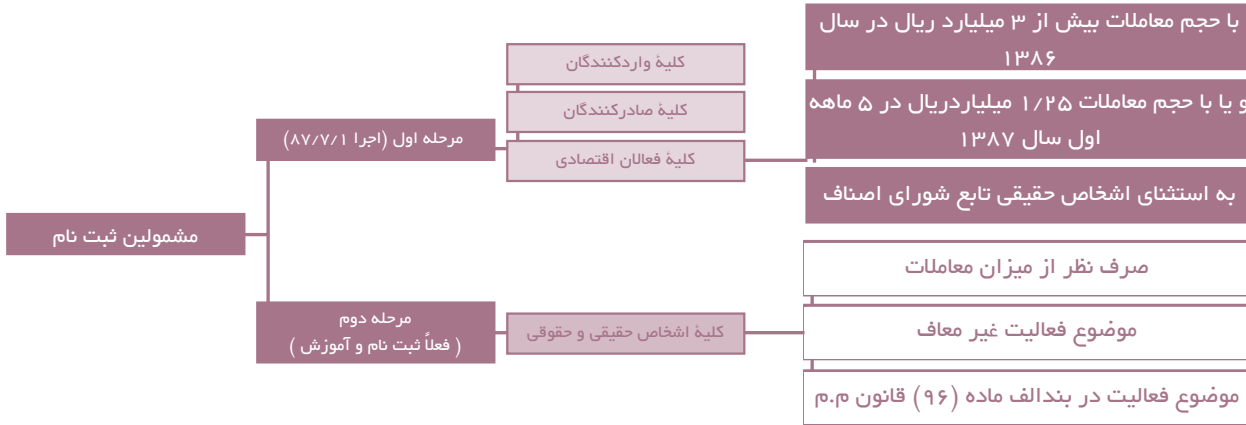
تقسیم‌بندی مطرح شده فوق و همچنین تکالیف هر گروه در شکل (۶) به طور مختصر ترسیم شده است.

شکل (۶) - تقسیم‌بندی جامعه از دید قانون مالیات بر ارزش افزوده

مشمولان ثبت نام مالیات بر ارزش افزوده

شکل (۷) به طور خلاصه مشمولان مراحل اول و دوم ثبت نام این نظام مالیاتی را نشان می‌دهد.

شکل (۷) - مشمولان ثبت نام مالیات بر ارزش افزوده

همان‌گونه که ملاحظه می‌شود مشمولان مرحله اول ثبت نام مکلف به اجرای این نظام مالیاتی از تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ بوده‌اند عبارت‌اند از T فعالان اقتصادی که به عرضه کالاها و خدمات غیرمعاف در نظام مالیات بر ارزش افزوده اشتغال دارند و دارای یکی از شرایط زیر هستند:

- همه واردکنندگان (صرف نظر از میزان واردات)؛
  - همه صادرکنندگان (صرف نظر از میزان صادرات)؛
  - همه فعالان اقتصادی با مجموع فروش کالاها و ارائه خدمات بیش از ۳ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۶ یا بیش از ۱ میلیارد و دویست و پنجاه میلیون ریال در پنج ماهه نخست سال ۱۳۸۷.
  - البته با دستور ریاست محترم جمهوری، اشخاص حقیقی که در واحدهای صنفی تابع شورای اصناف کشور به فعالیت اشتغال داشتند از ستون ثبت نام در این مرحله معاف شدند.
  - همچنین در مرحله دوم ثبت نام که مؤدیان آن هم اکنون در حال ثبت نام و دریافت آموزش‌های لازم هستند، همه اشخاص حقیقی و حقوقی، صرف نظر از میزان معاملات به شرط آن که موضوع فعالیت ایشان در بند (الف) ماده ۹۵ قانون مالیات‌های مستقیم آمده و به عرضه کالاها و خدمات معاف شده اشتغال نداشته باشند
۱. کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی که برای آنها جواز تأسیس و پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه ذی‌ربط صادر می‌شود؛
  ۲. بهره‌برداران معادن؛
  ۳. مؤسسه‌های حسابرسی، حسابداری و دفتری، خدمات مالی و ارائه‌دهندگان خدمات مدیریتی، مشاوره‌ای، انفورماتیک، رایانه‌ای اعم از سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و طراحی سیستم، همچنین حسابداران رسمی شاغل و مؤسسه‌های حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران؛
  ۴. هتل‌ها و هتل‌های سه ستاره و بالاتر؛
  ۵. بنکداران، عمده فروش‌ها، فروشگاه‌های بزرگ، واسطه‌های مالی، نمایندگان توزیع کالاها داخلی و وارداتی و صاحبان انبارها؛
  ۶. نمایندگان مؤسسه‌های تجاری و صنعتی، اعم از داخلی و خارجی؛
  ۷. مؤسسه‌های حمل و نقل موتوری، زمینی، دریایی و هوایی

- باربری (به استثنای واحدهایی که تنها به امر حمل و نقل مسافر اشتغال دارند)؛
۸. مؤسسه‌های مهندسی و مهندسی مشاور؛
۹. مؤسسه‌های تبلیغاتی و بازاریابی.

- (۴) رفع اشکالات احتمالی در دوره‌های آتی؛
- (۵) استفاده از بازخوردهای کارشناسان و حسابرسان؛
- (۶) تثبیت جایگاه متمایز حسابرسی مالیات بر ارزش افزوده با انواع دیگر حسابرسی.

نسخه اول دستورالعمل حسابرسی نظام مالیات بر ارزش افزوده که در ۲۲ بند تنظیم شده و نمونه گزارش حسابرسی نظام مالیات بر ارزش افزوده از طریق بخش «آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌ها» در منوی «مقررات و اطلاعیه‌ها» در پایگاه اطلاع‌رسانی این نظام مالیاتی به نشانی www.vat.ir در دسترس است.

گزارش حسابرسی این نظام مالیاتی شامل بخش‌های زیر است:

مقدمه و حدود رسیدگی

۱. مشخصات مؤدی؛

۲. مشخصات اظهارنامه؛

۳. سوابق مالیاتی؛

۴. دامنه رسیدگی؛

۵. نتایج رسیدگی (در ۲۱ بخش)؛

۶. اظهار نظر حسابرس؛

۷. سایر توضیحات.

اظهار نظر اداره امور مالیاتی

■ معاون مالیات بر ارزش افزوده سازمان امور مالیاتی کشور

پی‌نوشت‌ها

1. Retail Sales Tax
2. online

منابع

- آیین‌نامه‌ها، تصویب نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و فهرست‌های موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده؛
- انتشارات طرح مالیات بر ارزش افزوده سازمان امور مالیاتی کشور؛
- قانون مالیات بر ارزش افزوده؛ مصوب ۱۳۸۷،

توجه

سخنرانی و مطالب ارزشمند ارائه شده توسط آقایان
دکتر کیهان مهام و سعید جمشیدی فرد در شماره ۴۴ از نظر
علاقمندان خواهد گذشت.

استفاده از خدمات حسابرسی در قانون مالیات بر ارزش افزوده

علاوه بر اجرای رسیدگی از سوی سازمان امور مالیاتی کشور در ماده ۲۷ قانون مالیات بر ارزش افزوده، استفاده از خدمات سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی در مورد رسیدگی به پرونده‌های مالیات بر ارزش افزوده مؤدیان پیش بینی شده است. همین ماده سازمان امور مالیاتی را به تدوین دستورالعمل و نمونه گزارش حسابرسی مالیات بر ارزش افزوده موظف کرده است. در این راستا، پس از تعاملات بسیار نزدیک سازمان امور مالیاتی کشور با سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی، کارگروهی در سازمان امور مالیاتی کشور با شرکت نمایندگان نهادهای یاد شده تشکیل شد و به تدوین دستورالعمل و نمونه گزارش حسابرسی این نظام مالیاتی پرداخت که در بهمن ماه ۱۳۸۷ آماده و پس از مطالعه و ویرایش مجدد از سوی سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی، دستورالعمل حسابرسی مالیات بر ارزش افزوده برای اجرا در دوره اول ابلاغ شد. دستورالعمل و نمونه گزارش یاد شده در اسفند ماه ۱۳۸۷ از سوی سازمان امور مالیاتی کشور در اجرای وظایف قانونی خود برای رسیدگی به اظهارنامه‌های دوره مالیاتی زمستان ۱۳۸۷ ابلاغ و از سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران خواسته شد که نظرات و تجربیات خود را در ارتباط با دستورالعمل و گزارش مذکور به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام کنند تا در تدوین نسخه‌های بعدی از آنها استفاده شود. دلایل اتخاذ تصمیم صدور موقت دستورالعمل و نمونه گزارش برای یک دوره به قرار زیر بود:

- (۱) اهمیت حسابرسی در نظام مالیات بر ارزش افزوده؛
- (۲) جدید بودن مبحث مالیات بر ارزش افزوده؛
- (۳) اجرای آزمایشی حسابرسی این نظام مالیاتی از سوی حسابرسان حرفه‌ای؛